

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ИНСПЕКТОРАТ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО

РЕЗЮМЕ

на ДОКЛАД ОТ ИНСПЕКЦИЯ на

Частна професионална гимназия по банково дело,
търговия и финанси, гр. София, община Столична,
област София-град

Портфолио на училището:

Име на институцията	Частна професионална гимназия по банково дело, търговия и финанси
Код по НЕИСПУО	2224545
Вид на институцията	Неспециализирано/професионална гимназия
Финансира се от	Частно финансиране
Директор	Ангел Цураков
Адрес	Гр. София, район Триадица, бул. „Витоша“ 91
Телефон	02/8518000
Електронна поща	btf@mail.bg
Интернет страница	www.btf.ntbg.bg

Адрес: 1797 СОФИЯ, бул. „Д-р Г. М. Димитров“ № 52Б

тел.: +3592 424 1180; e-mail: info@nio.government.bg

Web: <https://nio.government.bg/>

1. Използвани методи и осъществени дейности

Докладът представя резултатите от проведената в периода 29.12.2022 – 27.01.2023 г. в Частна професионална гимназия по банково дело, търговия и финанси, гр. София, община Столична, област София-град, инспекция. Инспекцията се извърши на основание Заповед № РД-28-154/09.12.2022 г. на директора на Националния инспекторат по образованието и при спазване изискванията на Наредба № 18 от 9 септември 2021 г. за инспектирането на детските градини и училищата, критериите и индикаторите за инспектиране. Целта на инспектирането е постигане на устойчивост на процесите за осигуряване на качеството на предоставяното образование за успешна реализация на учениците. Инспектирани бяха три области: „Образователен процес“, „Управление“ и „Институционална среда“.

Инспектиращият екип е в състав: Ина Василева – старши инспектор в дирекция „Инспектиране“, координатор; Вера Георгиева – външен инспектор, ръководител на екип; Пенчо Токучев – външен инспектор, член на екипа.

В трите етапа на инспекцията бяха извършени успешно всички планирани дейности. Проучени бяха документите, публикувани на интернет страницата на училището и в Електронната система за управление на инспектирането. Беше направен анализ на въпросниците, попълнени от учениците, родителите и педагогическите специалисти. Инспектиращият екип извърши наблюдение на училището и наблюдение на четири учебни часа, представляващи 67% от общия брой паралелки. Бяха проведени четири структурирани срещи с представители на учениците, родителите, педагогическите специалисти и с екипа за управление на институцията, по време на които се осигури набирането на достатъчно информация за осъществяваните дейности в училището. Инспектиращият екип изготви цялостна независима оценка на качеството на образованието, определи силните страни, насоките за подобрене и препоръките за подобряване на качеството на образование във всяка област за инспектиране. Резултатите от инспекцията и изготвеният предварителен доклад бяха обсъдени с директора на инспектираната институция.

2. Оценки на областите и критериите за инспектиране

ОБРАЗОВАТЕЛЕН ПРОЦЕС Качествена оценка „Задоволителна“ (43%)	УПРАВЛЕНИЕ Качествена оценка „Задоволителна“ (57%)	ИНСТИТУЦИОНАЛНА СРЕДА Качествена оценка „Задоволителна“ (52,38%)
1. Ефективност на взаимодействието в процеса на обучение 8 точки/от 12	1. Стратегическо управление и лидерство 11 точки/от 20	1. Управление и развитие на физическата среда 9 точки/ от 12

2. Компетентностен
подход в процеса на
обучение
10 точки/от 16

3. Компетентностен
подход при
възпитанието и
социализацията на
децата/учениците
12 точки/от 20

4. Осигуряване на
подкрепа за личностно
развитие на децата и
учениците
6 точки от 12

5. Компетентностен
подход в процеса на
оценяване
5 точки/от 8

6. Резултати от
обучението
3 точки/от 8

2. Оперативно
управление
6 точки/от 12

3. Управление на
човешките ресурси
6 точки/ от 12

4. Управление на
финансовите ресурси
неприложимо

5. Управление на
информационно-
технологичните ресурси
9 точки/ от 12

2. Библиотечно-
информационна
осигуреност на
образователния процес
2 точки/ от 8

3. Организационната
култура на училището
10 точки/ от 24

4. Ефективно
взаимодействие със
заинтересованите страни
8 точки/ от 12

5. Удовлетвореност на
участниците в
образователния процес
14 точки/ от 16

3. Силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството на предоставяното образование в област „Образователен процес“

Близки по стойност са оценките на педагогическите специалисти и родителите за област „Образователен процес“, съответно 96%, 80% степен на изпълнение, по-ниска е оценката на учениците - 78%, формирана от споделено мнение във въпросниците, което се дължи на противоречиви отговори от „не се реализират спортни дейности“ до „организирант се често разнообразни спортни дейности“. Инспектиращият екип оценява областта с 46% степен на изпълнение, поради неразбиране на процесите по осигуряване на подкрепа на личностното развитие на учениците, липса или рядко реализиране на дейности, развиващи демократична култура в училище, както и такива, свързани със здравето, спорта и поддържането на устойчива околна среда. Родителите оценяват с 88% степен на изпълнение ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие в предучилищното образование, което показва, че не са запознати с общата подкрепа, предоставяна в училището. Критични са към осигуряването на обща подкрепа

за личностно развитие на учениците с резултат от мнението им 67%. Педагогическите специалисти са оценили високо „Образователен процес“ със степени на изпълнение от 99% до 100% за всички останали индикатори. Оценката на инспектиращия екип – 40% за резултатите от обучението и 48% за компетентностния подход на учителите в процеса на обучение, формирани от наблюдение на учебни часове и разговори с ученици и родители не кореспондира с високата самооценка на педагогическите специалисти.

В област „Образователен процес“ инспектиращият екип определи следните **силни страни**:

Работи се целенасочено за усъвършенстване на практическа насоченост на обучението.

Определят се следните **насоки** за подобрене на качеството на предлаганото образование в област „Образователен процес“:

- Усъвършенстване на планирането и организацията на учебните часове;
- Развиване и усъвършенстване на умения у учениците за работа в екип;
- Осигуряване на подкрепа за личностно развитие на учениците;
- Формиране на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето, спорта и поддържането на устойчива околна среда;
- Формиране на дигитални компетентности;
- Реализиране на дейности за формиране и развиване на умения за самооценка, самокритичност и самоусъвършенстване у учениците.
- Прилагане на иновативни подходи, техники, технологии и методи на преподаване;
- Повишаване на образователните резултати от национално външно оценяване в X клас.

Инспектиращият екип определи следните **препоръки** за изпълнение на насоките и за повишаване на качеството на образованието в област „Образователен процес“:

1. Директорът да насърчава обмяната на практики и опит между учителите за ефективно планиране на дидактическата работа и иновативни подходи на преподаване, в т.ч. ефективно разпределение на времето, с акцент за обратна връзка при проследяване на резултатите.
2. Директорът да проведе разяснителна кампания в училищната общност относно дейностите за подкрепа на личностното развитие на учениците и приобщаването им към образованието, в т.ч. за основните характеристики на общата и допълнителна подкрепа в училище.

3. Директорът да определи със заповед координатор, който да координира работата на екипите за подкрепа за личностно развитие на учениците и дейностите с педагогическите специалисти и с родителите във връзка с подкрепата за личностно развитие на учениците.
4. Директорът да утвърди със заповед екипи за подкрепа за личностно развитие на конкретните учениците.
5. Директорът да изготви график за консултации, съобразен с времето на учебните часове.
6. Директорът да установи партньорски взаимоотношения с външна организация, осигуряваща логопедична подкрепа при необходимост.
7. Директорът да предприеме действия за покана на гост-лектори с цел кариерно ориентиране на учениците за избор на университет или работно място.
8. Учителите да работят в екип за осигуряване на подкрепа на личностното развитие на учениците, като предложат на заседание на педагогически съвет сформиране на групи по занимания по интереси, след проучване желанието на учениците, по смисъла на Наредбата за приобщаващо образование.
9. Учителите да организират учениците да работят в екипи според конкретните очаквани резултати в учебните часове, с цел развиване на комуникационни компетентности, умения за презентиране, споделяне на отговорност и мотивирането им за още по-активно участие в учебните часове.
10. Учителите да прилагат принципите на компетентностния подход и екипно да обсъждат и планират цели на обучението и най-подходящите форми на оценяване на учениците, като прилагат разнообразни методи и техники за получаване на своевременна обратна връзка относно разбирането на учебното съдържание и формираните компетентности у учениците.
11. Учителите да планират и реализират спортни дейности и инициативи, свързани със създаване на отношение към околната среда и нейното опазване, както на място в институцията, така и като извънкласна дейност, съвместно с родители и партньорски организации.
12. Учителите да планират и реализират системни дейности за формиране и развиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности у учениците.
13. Учителите да използват информационни и комуникационни ресурси и да включват в учебните часове дейности и задачи, които предоставят възможност на учениците самостоятелно да работят с дигитални ресурси, с цел изграждане на дигитални компетентности, включително за развиване на умения за търсене,

намиране, обработване и оценяване достоверността на информация и данни в дигитална среда.

14. Учителите да предоставят възможност на учениците да проявяват самокритичност към своето поведение както в учебните часове, така и извън тях чрез практическо прилагане на критерии за самооценка, което развива отговорно поведение и способност за правилно оценяване на техните знания и опит;
15. Учителите да планират и прилагат иновативни методи за преподаване (групова работа, проектно-ориентирано и проблемно базирано обучение, дискусии, решаване на казуси, ролеви игри, игрови методи, кооперативно учене, проектно учене с участие на родители и др.), които да мотивират учениците за активно участие.
16. Учителите целенасочено да използват дейностите по интереси или други форми за компенсиране на пропуските в знанията на учениците, които да са ориентирани към повишаване на резултатите от националното външно оценяване в X клас, както и други външни форми на оценка.

4. Силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството на предоставяното образование в област „Управление“

В област „Управление“ резултатите на педагогическите специалисти (97%) и родителите (99%) са високи, което се дължи на оценката им относно намалената административна тежест и ефективната комуникация чрез електронния дневник. Педагогическите специалисти са оценили всички индикатори с 99% степен на изпълнение. Предвид установените сериозни пропуски от инспектирания екип и ниската оценка (45%) за цялата област това говори за формално, необективно оценяване във високите граници. Проведено е допитване сред учениците за определяне на избираемите и факултативните предмети, поради което те оценяват постигната училищна автономия със 79% степен на изпълнение.

В област „Управление“ инспектираният екип определи следните **силни страни**:
В резултат на проактивността на директора в училището е създадена мрежа с партньорства за реализиране на практическото обучение на учениците.

Определят се следните **насоки** за подобряване на качеството на предоставяното образование в област „Управление“:

- Ефективна комуникация при планиране и отчитане изпълнението на стратегията чрез включване на всички страни в образователния процес - учители, родители и ученици.
- Изготвяне на план за изпълнение на Стратегията за една учебна година.

- Проследяване на резултатите от стратегическото управление и изготвяне на система от мерки, съобразно спецификата на училището, с цел подобряване на качеството;
- Подобряване на училищното планиране и отчетност;
- Ефективно планиране и провеждане на квалификацията на педагогическите специалисти;
- Ефективно управление на организационните структури в институцията;
- Развиване на дейностите на новосформирания ученически съвет;
- Изготвяне на училищните учебни планове съгласно изискванията на Наредба №4 от 30.11.2015 г. за учебния план.

Инспектиращият екип определи следните **препоръки** за изпълнение на насоките и за повишаване на качеството на образованието:

1. Директорът да организира дейности за разясняване на стратегията на училището в училищната общност, така че да бъде разбрана и приета от участниците в образователния процес, и да се осигури тяхното ангажирано участие в изпълнението на целите ѝ.
2. Директорът да организира разработването на план за изпълнение на Стратегията с реално изпълними дейности, в съответствие с чл. 263, ал. 1, т. 1 от ЗПУО.
3. Директорът да организира разработване на мерки за повишаване на качеството на образование, които да отразяват спецификата на ЧПГБДФ.
4. Директорът на училището да направи преглед на училищните документи и актуализира терминологията според изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование и държавните образователни стандарти, а съдържанието - спрямо спецификата на училището.
5. Директорът да утвърди правилата за организирането и провеждането на вътрешноинституционалната квалификация, след съгласуване с педагогическия съвет.
6. Директорът да предприеме действия за планиране на квалификационна дейност, след проучване и анализ на потребностите на педагогическите специалисти, съобразно целите на Стратегията за развитие на училището.
7. Директорът да упражнява контрол по отношение на изпълнението на плана за квалификационната дейност.
8. Директорът да създаде организация за сформирание на методични обединения и професионална общност за изпълнение на целите, приоритетите и мисията на училището.

9. Учителите да развиват умения за лидерство сред учениците чрез планиране на дейности за формиране на инициативност и проява на проактивност на членовете на ученическия съвет.
10. Директорът да изготви и утвърди учебен план за всяка паралелка в X клас, съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредба №4 от 30.11.2015 г. за учебния план.
11. Директорът да изготви и утвърди училищни учебни планове в съответствие с чл.14, ал. 5 и ал. 6 от Наредба №4 от 30.11.2015 г. за учебния план.

5. Силни страни, насоки и препоръки за подобряване на качеството на предоставяното образование в област „Институционална среда“

В област „Институционална среда“ се наблюдава голяма разлика между позициите на родителите, педагогическите специалисти и учениците в отделните критерии. Родителите високо оценяват безопасната и здравословна физическа среда с 99% степен на изпълнение от попълнените въпросници, като отчитат за ефективна мярка за контрол, осигуреният пропускателен режим и видеонаблюдение, както и създадената позитивна среда в училището -94%. Въпреки предприетите мерки за предотвратяване на проблемното поведение, включително с участие на психолог, родителите изразяват мнение за необходимост от допълнителни дейности, поради наличието на агресивни прояви на част от учениците. Според педагогическите специалисти дейностите по превенция на тормоза и насилието са израз на обща воля на участниците в образователния процес с 99% степен на изпълнение. В ниските степени са стойностите на обобщените оценки на учениците за прилагането на библиотечно-информационните ресурси в учебния процес (77%), като посочват разнопосочна и противоречива информация за оборудването на библиотеката и дейностите, които се провеждат в нея. Удовлетвореността на учители, ученици и родители е във високата степен. Учениците споделят за спокойната училищна среда, взаимна помощ и подкрепа по всякакви въпроси от учителите. Според голяма част от родителите е проучвано тяхното мнение относно процесите в училището. В голяма част от попълнените въпросници от целевите групи се наблюдава механично отговаряне в най-високите стойности, за дейности и създадени условия, които инспектирацията екип не установи по време на посещението на място и разговори от срещи.

В област „Институционална среда“ инспектирацията екип определи следните **силни страни**:

В резултат от установените партньорства учениците повишават своята професионална квалификация в реална работна среда. Учениците представят своите проекти от практическото обучение на международни, регионални и местни панаири.

Партньорствата с образователни институции и университети мотивират учениците за продължаване на образованието им във висши училища.

Инспектиращият екип определя следните **насоки** за подобряване на качеството на предоставяното образование в област „Институционална среда“.

- Предприемане на действия за осигуряване самостоятелна сграда за гимназията;
- Продължаване на дейностите за подобряване на безопасността на физическата среда и нейното модернизиране;
- Предприемане на действия за управление на промяната за организационно развитие и усъвършенстване;
- Създаване на среда за управление на знанието и превръщането на институцията в „учеща се организация“;
- Подобряване на взаимодействието и сътрудничеството с родителите;
- Подобряване на библиотечно-информационна осигуреност и учебни ресурси за осигуряване на образователния процес.
- Осигуряване на условия за труд и почивка на педагогическите специалисти;
- Осигуряване на по-добра публичност на дейността на училището и постиженията на учениците и педагогическите специалисти.
- Периодично проучване на мнението на родителите и учениците относно ефективността на образователния процес и на педагогическите специалисти за тяхната личностна и професионална реализация;
- Създаване на по-добри условия за поддържане на позитивна среда;

Инспектиращият екип определи следните **препоръки** за изпълнение на насоките и за повишаване на качеството на образованието:

1. Директорът да предприеме проактивни действия съвместно с управителя на училището за осигуряване самостоятелна сграда с достатъчно по вид и брой помещения с цел пълноценно реализиране образователните дейности на училището
2. Директорът да предприеме действия за осигуряване техническа безопасност в ползваните помещения: обновяване на подовото покритие на част от използваните класни стаи и премахване електрическите табла, което да не създава предпоставки за нараняване.
3. Директорът да предприеме инициативи за промяна, насочени към развитието на Частна професионална гимназия по банково дело, търговия и финанси като самостоятелна институция, отделна от НТБГ.
4. Директорът да възлага значими задачи на педагогическите специалисти, да им предоставя възможност да предлагат решения на проблеми и казуси.

5. Директорът да мотивира педагогическите специалисти за провеждането на съвместни и асистирани учебни часове, които ще предоставят по-голяма възможност за формиране на ключови компетентности у учениците.
6. Директорът и педагогическите специалисти да развиват практики за сътрудничество с родителите, като провеждат съвместни инициативи, които да обхващат възможно най-голям брой от тях.
7. Директорът да организира обособяване на кътове за четене в класните стаи.
8. Директорът да планира и реализира обогатяване на фонда от дидактични материали, включително и специализирани такива, които да са на разположение на учителите и психолога за работа с ученици, нуждаещи се от подкрепа.
9. Директорът да осигури помещение за работа и почивка на педагогическите специалисти.
10. Директорът и педагогическите специалисти да развиват интернет страница на училището, в която по-активно да рекламират дейността си и да публикуват проведените инициативи и добрите постижения на учителите и учениците.
11. Директорът да организира периодично проучване на мнението на учениците, учителите и родителите относно тяхната удовлетвореност от образователния процес и предоставените възможности за развитие и личностна реализация, както и оповестяване на резултатите от проучването, набелязаните мерки за промяна и подобрене.
12. Директорът да организира разработване на Етичен кодекс на училищната общност, като се определят права и задължения на учители, ученици и родители, спрямо спецификата на училището.
13. Учителите да инициират създаване на съвместно договорени правила на класа за осигуряване на позитивна среда в училище.
14. Учителите да планират и реализират тематични инициативи за насърчаване на четенето.
15. Педагогическите специалисти да организират среда/облачно пространство за споделяне на ресурси и обмен на добри практики помежду си.

V. Констатирани нарушения

- Не е разработен училищен учебен план за всяка паралелка в X клас, което е нарушение на чл.14, ал. 2 от Наредба 4 от 30.11.2015 г. за учебния план.
- Учебните планове не осигуряват изпълнение на рамковите учебни планове, в частта за спортни дейности и часа на класа, което е нарушение на чл.14, ал. 5 и ал.6 от Наредба №4 за Учебния план

- Програма за превенция на ранното напускане на училище и Програма за предоставяне на равни възможности на децата и учениците от уязвими групи не са публикувани на интернет страницата на училището, което е нарушение на чл. 263, ал. 3 от Закона за предучилищното и училищното образование.

- Не се предоставя обща подкрепа за личностно развитие в училището, която да е насочена към всички ученици. Не се осъществяват дейности по чл.15, т.2, т.3, т.4, т.9 от Наредбата за приобщаващо образование.

- Не са създадени екипи за подкрепа на личностно развитие, което е нарушение на чл. 188, ал. 3 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Във връзка с устойчивото развитие на Частна професионална гимназия по банково дело, търговия и финанси, град София и осигуряване подкрепа за постигане повишаване качеството на предоставяното образование, следваща инспекция следва да се извърши през 2024/2025 учебна година.